

ת"פ 45145/05/15 - מדינת ישראל נגד וליד נג'ם, כיאן נג'ם

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 45145-05-15 מדינת ישראל נ' נג'ם ואח'

לפני כבוד השופטת רונית בש

המאשימה: מדינת ישראל

נגד

הנאשמים: 1. וליד נג'ם

2. כיאן נג'ם

גזר דין

מבוא

1. הנאשמים הודו בתיק זה בעובדות כתב האישום שתוקן, במסגרת הסדר טיעון בין הצדדים, אשר לא כלל הסדר לעניין העונש והורשעו בעבירה של סחיטה באיומים, עבירה לפי סעיף 428 סיפא וסעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין), וכן בעבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 380 וסעיף 382 (א) לחוק העונשין. נאשם 2 הורשע, בנוסף, בעבירה של היזק בזדון, עבירה לפי סעיף 452 לחוק העונשין. בהסדר הטיעון שגובש בין הצדדים בתיק זה, סוכם כי במסגרת הראיות לעונש, יוגשו לתיק בית המשפט הן דיסק של האירוע, בו צפה בית המשפט במהלך הדיון יום 28.1.16 והן תמלילים של הדיסק הנ"ל. כן סוכם כי יוגשו צילומים של נאשם 1 בתחנת המשטרה, כל זאת מבלי שיהא בכך כדי לסתור את עובדות כתב האישום המתוקן.

2. כעת, לאחר השלמת הליך הטיעונים לעונש בתיק זה, כל שנותר הוא- לגזור את דינם של הנאשמים.

כתב האישום המתוקן

3. מעובדות כתב האישום המתוקן (להלן גם: כתב האישום) עולה, כי הנאשמים הם אחים. קאסם קבלאן (להלן: המתלונן) הוא הבעלים של חנות מחשבים ופלאפונים הנמצאת בבית ג'אן. ביום 16.5.15, סמוך לשעה 22:15, הגיע נאשם 1 אל החנות של המתלונן, פנה אליו בטענה שרכש ממנו אוזנייה בלוטוס לא תקינה ודרש ממנו להשיב לו סך של 180 ₪ ששילם עבור האוזנייה. המתלונן בדק את האוזנייה וסרב להחזיר את הכסף בטענה שהאוזנייה תקינה. נאשם 1 המשיך ודרש כי המתלונן ישיב לו את כספו. הלה הסכים לבדוק זאת אל מול הסוכן ממנו רכש את האוזנייה, תוך שהבהיר כי ככל שהסוכן יאשר זאת, יחזיר לנאשם 1 את הכסף. חרף הסבריו של המתלונן, דרש נאשם 1 ממנו את הכסף באופן מידי, איים עליו בצעקות כי יסגור לו את החנות וכי "יקרע את המתלונן לגזרים", זאת כדי להניע את המתלונן לתת את הכסף, ולאחר מכן יצא נאשם 1 מהחנות. בהמשך, בסמוך לשעה 22:35, חזר נאשם 1 אל החנות

יחד עם נאשם 2, זאת כדי להניע את המתלונן לתת לנאשם 1 את הכסף. נאשם 2 פנה אל המתלונן ואמר לו, כי הבין מנאשם 1 שאינו רוצה להשיב את כספו. המתלונן ניסה להסביר לנאשם 2 את השתלשלות הדברים ואמר כי לא יפצה את נאשם 1 בהינתן האופן בו דיבר אליו. בין נאשם 1 למתלונן התפתח ויכוח מילולי, תוך שנאשם 1 שב ודרש מהמתלונן להחזיר לו את הכסף באופן מידי ואמר לו כי "אם הוא גבר", אזי שיצא עמו מהחנות. המתלונן סירב לצאת מהחנות וביקש מנאשם 1 לעזוב את החנות. נאשם 1 סירב לכך ואיים על המתלונן באומרו כי "ישבור את החנות על ראשו", כל זאת כדי להניע את המתלונן לתת לו את הכסף. בשלב זה, עת שאחז המתלונן בידו בטלפון נייד, צעק לעברו נאשם 1: "מה אתה מתקשר למשטרה?" ואיים כי יפגע בו, תוך שהוא מתקרב אליו בצורה מאיימת. בהמשך, ניגש נאשם 2 אל מדף בחנות והחל לקחת מוצרים כשהוא מאיים על המתלונן, באומרו: "נראה אותך עושה משהו". כל זאת עשו הנאשמים כדי להניע את המתלונן לתת להם כסף וכדי להניא את המתלונן מלהתקשר למשטרה. בתגובה לכך, התקרב המתלונן אל עבר נאשם 2, שאז תקף הלה את המתלונן בסטירות ואגרופים לפניו ובעט בו. המתלונן התרחק מנאשם 2, לקח עט מהשולחן והתקרב לכיוון דלת הכניסה לחנות שם עמדו הנאשמים. בתגובה, תפס נאשם 1 בידיו של המתלונן בעוד שנאשם 2 אוחז בו בצווארו מאחור. נאשם 2 הפיל את המתלונן לרצפה וחבט בו מספר רב של פעמים, כשהוא שרוע על הרצפה ותוך שנאשם 1 אוחז ברגליו. כל אותה עת ניסו אנשים ששהו בחנות להרחיק את הנאשמים מהמתלונן ולהוציאם מהחנות. בהמשך, איימו הנאשמים על המתלונן, באומרם, כי אם יתקשר למשטרה "יראה מה יקרה לו הלילה", כי "ימות הלילה" וכי אם המשטרה תגיע אליהם "הוא ייקרע לגזרים הלילה", כל זאת עשו הנאשמים כדי להניע את המתלונן לתת להם כסף ולהניא אותו מלהתקשר למשטרה. במהלך כל האירועים המתוארים לעיל ביקש המתלונן מהנאשמים לעזוב את החנות, אך הם סירבו. מפני האיומים והאימה שהטילו הנאשמים, ביקש המתלונן מחבר שהיה בחנות לתת לנאשמים סכום של 200 ₪. רק עם קבלת הכסף עזבו הנאשמים את החנות. כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים, נגרמו למתלונן שפשופים מרובים באזור הפנים, אודם ושטפי דם באזור עין שמאל ושפשוף בכתף, והוא נזקק לטיפול רפואי בבית החולים.

תסקירי שירות המבחן בעניינו של נאשם 2

4. מתסקירו הראשון של שירות המבחן שהוגש בעניינו של נאשם 2 (להלן בפרק זה: הנאשם) עולה, כי הנאשם בן 24, רווק, בן למשפחה ברוכת ילדים. הנאשם תאר בפני שירות המבחן קשר קרוב עם בני משפחתו וסיפר, כי עובר למעצרו, היה מאורס, אך האירוסין בוטלו על רקע מעורבותו בתיק זה. הנאשם ציין כי בשנות התבגרותו חוה מצוקה כלכלית של משפחתו, ובשל כך בחר לצאת לעבוד כדי לעזור בפרנסת המשפחה. עוד עולה מדברי הנאשם בפני שירות המבחן, כי בהמשך גויס לצבא, אך שוחרר לאחר מספר חודשים עקב חוסר התאמה. הנאשם ציין בנקודה זו, כי ערק מהשירות הצבאי מאחר שחש מחויבות לקחת חלק בפרנסת המשפחה.

5. בהתייחס לעבירות מושא כתב האישום המתוקן, ציין הנאשם בפני שירות המבחן, כי ביום האירוע חש מתוח לאחר ריב עם ארוסתו. לדבריו, לאחר דין ודברים עם המתלונן בעניין האוזנייה, קילל הלה את הנאשם ואחותו, וכתוצאה מהתנהגותו הנ"ל של המתלונן, חש הנאשם זלזול בכבודו ופגיעה במשפחתו. הנאשם ציין בפני שירות המבחן, כי באותם רגעים "ראה שחור בעיניים" וטען כי אינו זוכר במדויק את פרטי תקיפת המתלונן. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם מקבל אחריות למעשיו, כמתואר בכתב האישום המתוקן, אף כי הוא משליך גם על המתלונן את האחריות להשתלשלות העניינים. הנאשם ביטא בפני שירות המבחן חרטה ואכזבה עצמית והביע צער בגין הנזק שגרם למתלונן, אם כי המעיט מתוצאות מעשיו וגילה אמפטיה מועטה כלפי המתלונן. הנאשם הוסיף וסיפר לשירות המבחן, כי ניסיון של אביו לערוך

סולחה עם המתלונן, לא צלח, מאחר שהיו אי הסכמות לענין גובה סכום הפיצוי למתלונן. בשיחה שקיים שירות המבחן עם המתלונן, אישר זה כי נעשה ניסיון שלא צלח לערוך סולחה, וכן ציין כי אינו חש איום קונקרטי מצד הנאשמים ובני משפחתם, אולם ביטא חשש שבעתיד יפגעו בו מאחר שלדידו, הם "אינם צפויים".

6. בבואו בתסקיר הראשון לבחון את הסיכון לעבריינות אל מול סיכויי השיקום, התרשם שירות המבחן כי הנאשם מתקשה להשתלב במסגרות. במהלך התפתחותו סבל הנאשם מבעיות קשב וריכוז והתקשה לקבל מענה מספק לצרכיו הרגשיים, דבר שפגע בהתפתחות דימויו העצמי. שירות המבחן סבר, כי במצבים בהם הנאשם חש פגיעה בכבודו, הוא עלול להגיב בתוקפנות וללא הפעלת שיקול דעת מאוזן. עוד התרשם שירות המבחן, כי הנאשם מתקשה לקבל אחריות מלאה למעשיו ונוטה להשליך אותה גם על גורמים חיצוניים, כמו גם מתקשה בביטוי אמפטיה כלפי המתלונן. שירות המבחן ראה בכל הגורמים הנ"ל ככאלה המגבירים את הסיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד. לצד זאת, התרשם שירות המבחן, כי הנאשם הוא צעיר, המתפקד בצורה טובה בהיבט התעסוקתי, דבר המהווה עוגן של יציבות בחייו. שירות המבחן הוסיף וציין, כי לנאשם יכולת וורבלית טובה וכי הוא מסוגל, במידה מסוימת, להתבונן על עצמו באופן ביקורתי. כמו כן, גילה הנאשם נכונות לשתף פעולה בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן. בנקודה זו הטעים שירות המבחן, כי הנאשם עשוי להפיק תועלת מהליך שכזה ולרכוש כלים להתמודדות במצבים בהם הוא מאבד שליטה על התנהגותו. כן ציין שירות המבחן כגורם מרתיע את השפעת ההליך המשפטי על הנאשם. בשקלול מכלול הגורמים, העריך שירות המבחן בתסקיר הראשון, כי רמת הסיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד ע"י הנאשם מצויה ברמה בינונית, זאת ברמת מסוכנות בינונית של העבירה, מבחינת חומרתה.

7. בסיכומו של התסקיר הראשון, ומתוך הערכה כי התערבות טיפולית, לצד ענישה, עשויה להפחית את הסיכון להישנות עבירות דומות, המליץ שירות המבחן להשית על הנאשם צו מבחן למשך 12 חודשים, במהלכם ישולב הנאשם בתוכנית טיפולית במסגרת שירות המבחן. במקביל, הומלץ בתסקיר הראשון להטיל על הנאשם עונש של מאסר בפועל בעבודות שירות, זאת לצד מאסר מותנה ופיצוי כספי למתלונן. מהתסקיר המשלים שהוגש ביום 14.2.17 עולה כי הנאשם שולב לאחרונה בקבוצה טיפולית ייעודית לטיפול בתחום עבירות אלימות. ממידע שהתקבל בשירות המבחן ממנחות הקבוצה, עולה כי הנאשם השתתף עד כה בכל ארבעת המפגשים שהתקיימו במסגרת הקבוצה. הובהר, כי הקבוצה נמצאת בשלב התחלתי של היכרות וגיבוש בין משתתפי הקבוצה, וכי התנהלותו של הנאשם, עד כה, מותאמת לשלב בו נמצא ההליך הטיפולי. בנקודה זו ציינו מנחות הקבוצה, כי על אף שאין בידן להעביר הערכה מקיפה אודות הנאשם, עולה הרושם כי לנאשם מוטיבציה לעבודה עצמית וכי הלה מגלה רצון לרכישת כלים להתמודדות יעילה במצבי לחץ. לפיכך, ומתוך הערכה כי התערבות טיפולית, לצד ענישה, עשויה להפחית את הסיכון להישנות עבירות דומות, חזר שירות המבחן על המלצתו, כאמור בתסקיר הראשון.

ראיות וטיעוני המאשימה לעונש

8. במסגרת ראיות המאשימה לעונש הוגש דיסק של סרטון האירוע שצולם במצלמות אבטחה (1/ט) וכן קובץ התמלילים של הדיסק הנ"ל (2/ט). כמו כן, הוגשו ע"י ההגנה תמונותיו של נאשם 1 כפי שצולמו בתחנת המשטרה (3/ט). בנוסף, הגיש ב"כ המאשימה תעודה רפואית של המתלונן (4/ט) וצילום חבלות של המתלונן, בצרוף דיסק המתעד את החבלות הנ"ל (5ט ו5א'). מגיליון המרשם הפלילי של נאשם 1 (6/ט) עולה, כי לנאשם 1 הרשעה

מאוחרת בגין עבירה של תקיפת בת זוג שבוצעה בשנת 2011. הובהר ע"י המאשימה כי הנאשמים בתיק זה היו עצורים מיום 17.5.15 ועד ליום 29.5.15 ולאחר מכן שוחררו למעצר בית בתנאים מגבילים.

9. בפתח טיעוניו לעונש, ציין ב"כ המאשימה את עובדות כתב האישום המתוקן, זאת כדי ללמד על חומרת מעשיהם של הנאשמים, אשר תקפו את המתלון בחנותו וגרמו לו לחבלות ולנזק לחנות, וכמו כן סחטו ממנו 200 ₪. ב"כ המאשימה ציין, כי נוכח נסיבות ביצוע העבירה, עותרת המאשימה למתחם עונש הולם, לגבי שני הנאשמים, לתקופה בין 18-42 חודשי מאסר בפועל, זאת בצד מאסר מותנה, קנס כספי ופיצוי למתלון. הוטעם, כי הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשמים הם - הזכות לשלמות הגוף, הזכות לרכוש וכן הזכות לכבוד ושלוה הציבור.

10. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, טען ב"כ המאשימה כי מדובר בעבירות שחומרתן גבוהה. הוטעם כי העבירות בוצעו בצוותא חדא, תוך שימוש באלמות של ממש כלפי הקורבן. נטען כי במהלך האירוע נהגו הנאשמים באכזריות רבה כלפי המתלון עת שהכו אותו בעודו שרוע על הקרקע, תוך שימוש בחפצים שונים. ב"כ המאשימה הפנה לדיסק המתעד את האירוע, זאת כדי ללמד על אופי האירוע והתנהגותם של הנאשמים, שאף לאחר התערבותם של נוכחים במקום שניסו לבלום את האירוע, חזרו ותקפו את המתלון. כמו כן, הדגיש ב"כ המאשימה כי הנאשמים איימו על המתלון לבל יפנה למשטרה, וכן כי העבירות בוצעו אך בשל מחלוקת על סכום פעוט.

11. ביחס לחבלות שנגרמו לנאשם 1, טען ב"כ המאשימה כי אין לקבל כל טענה מצד ההגנה בדבר אשם תורם של המתלון. בנקודה זו טען ב"כ המאשימה, כי מהדיסק של האירוע נראה כי המתלון פעל באסרטיביות ומתוך הגנה עצמית ולא באגרסיביות.

12. ב"כ המאשימה הגיש פסיקה להמחשת עמדתה העונשית של המאשימה בתיק זה (7/ט), ב"כ המאשימה אישר כי הפסיקה הנ"ל שונה בנסיבותיה מנסיבות התיק שבפנינו, אך טען כי אין מנוס מלהקיש מהפסיקה הנ"ל למקרה דנן, זאת נוכח קיומה של פסיקה מועטה המתייחסת לנסיבות הדומות לנסיבותיו של תיק זה.

13. המאשימה עותרת להשית על הנאשמים עונש המצוי במרכז המתחם לו עתרה, כאמור לעיל. ב"כ המאשימה הטעים בנקודה זו, כי הנאשמים, אומנם, הודו בעובדות כתב האישום המתוקן ובכך חסכו מזמנו של בית המשפט, אולם נאשם 1 ביצע את העבירות תוך שעומד ותלוי נגד הליך פלילי נוסף. באשר לנאשם 2, נטען ע"י ב"כ המאשימה, כי התסקיר בעניינו אינו חיובי, תוך שצוין כי אין כל קורלציה בין נימוקי התסקיר להמלצותיו, וכי לפיכך, אין לקבל את המלצתו להשית על נאשם 2 עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות.

14. לסיכום, עתר ב"כ המאשימה כי על הנאשמים יושט עונש של מאסר בפועל, כאמור לעיל, זאת לצד מאסר מותנה שיחול על עבירות אלימות ורכוש ופיצוי כספי למתלון שיגלם את עוצמת הפגיעה בבית העסק שלו ובכבודו.

טיעוני ההגנה לעונש בעניינו של נאשם 1 (להלן בפרק זה: הנאשם)

15. הסנגור הפנה, בטיעונו לעונש בפניי, לתמונות המתעדות את החבלות שנגרמו לנאשם בעקבות האירוע (ט/3) ולדיסק המתעד את האירוע כולו (ט/2). בנקודה זו טען הסנגור, כי טיעוני המאשימה מתארים את האירוע בצורה מגמתית, ובאופן החוטא לאמת. בנקודה זו הוטעם, כי הרקע לביצוע העבירות היה רצונו של הנאשם להחזיר אוזניות לא תקינות שרכש מהמתלון. הסנגור טען, כי המתלון התייחס לנאשם בזלזול, תוך שסרב להשיב לו את כספו חזרה. נטען כי אין כל פסול בכך שאדם דורש את כספו בחזרה, על פי דין, אף כי הדרך בה פעל הנאשם, הייתה פסולה. הסנגור ציין, כי נסיבות ביצוע העבירה הינן ברף הנמוך, שכן אין המדובר במקרה של נאשם, הדורש נכסים שאינם שייכים לו כבדרך שיגרה, כדוגמת המקרים מושא הפסיקה שהגיש ב"כ המאשימה.

16. הסנגור ציין, כי יש לערוך אבחנה בין מעשיו של הנאשם למעשיו של נאשם 2. הסנגור טען בנקודה זו, כי מהדיסק של האירוע עולה שהנאשם כמעט ולא לקח חלק פעיל במהלכו, וכי נאשם 2 היה זה שגרם לנזק לחנות, ולפיכך לו בלבד יוחסה העבירה של היזק בזדון. כמו כן, הפנה הסנגור להודעתו במשטרה של הנאשם, במסגרתה הלה טען כי המתלון תקף אותו באמצעות מברג שהיה מונח על שולחנו. עוד הפנה הסנגור לתמונות של הנאשם, מהן עולה פציעה בכף ידו שלטענת הנאשם, נגרמה כתוצאה משימוש במברג הנ"ל. הסנגור טען כי העבירות, מבלי להמעט בחומרתן, בוצעו בעידנא דריתחא לאחר שהמתלון העליב את בני משפחת הנאשמים ובעיקר אחותם. הסנגור ביקש מבית המשפט לבחון את נסיבותיו של תיק זה על רקע מכלול הנסיבות, הן טרם האירוע והן במהלכו.

17. הסנגור טען כי עברו הפלילי של הנאשם נקי ולחובתו אך הרשעה מאוחרת אחת. הסנגור הוסיף וציין, כי הנאשם בן 29, וכן כי עבד כל חייו ועזר בעול פרנסת משפחתו ואף שירת שירות צבאי. בנוסף, לטובת הנאשם, ציין הסנגור את הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן שחסכה מזמנו של בית המשפט. עוד צוין כי הנאשם היה עצור מאחורי סורג וברח במשך 13 יום, היה נתון לאחר מכן במעצר בית מלא במשך חודשיים, שאז הותר לו לצאת ממעצר הבית אך לצורכי עבודה.

18. לסיכום, טען הסנגור כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם כולל בחובו עונש של מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות. הסנגור טען כי קשת רחבה של נסיבות עשויה לבסס את יסודותיה של עבירת הסחיטה באיומים, וכי מעשיו של הנאשם נמצאים ברף התחתון של העבירה הנ"ל, מבחינת חומרתם. להמחשת עמדתו העונשית הגיש הסנגור אסופת פסיקה (נ/1).

19. להלן דברי הנאשם בדיון בפניי: "אני מצטער על כל מה שקרה, אני [לא] אחזור על זה שוב, אני לא אדם מופרע, אבל הכבוד שלנו, אין מה לעשות, זה מה שקרה. אני לא רציתי שהדברים יתגלגלו ככה. אם יהיה עוד פעם מקרה של כבוד, אני לא אהיה אלים, למדתי את הלקח מהמקרה הזה."

טיעוני ההגנה לעונש בעניינו של נאשם 2 (להלן בפרק זה: הנאשם)

20. ב"כ הנאשם טען, כי קיימת קשת רחבה של עבירות של סחיטה באיומים. ב"כ הנאשם הוסיף וטען, כי ממקרא כתב האישום המתוקן, עולה כי חלקו של הנאשם בביצוע העבירה של סחיטה באיומים, קטן ביחס לחלקו של נאשם 1.

ב"כ הנאשם הפנה בנקודה זו לסעיפים 4-7 לכתב האישום המתוקן וביקש לבחון את מעשי הנאשם על רקע התרבות ממנה הוא מגיע. נטען כי ראשיתו של האירוע בכך שהמתלונן קילל את אחותו של הנאשם, ובכך פגע בכבודו, דבר שהוביל אותו לפעול בעידנא דריתחא. לפיכך נטען כי מדובר בעבירה של סחיטה באיומים ברף הנמוך, מבחינת חומרתה, זאת בניגוד לחומרת העבירה במקרים מושא הפסיקה שהוגשה ע"י המאשימה.

21. ב"כ הנאשם הבהיר, כי הנאשם היה נכון, כבר בתחילת המשפט, להודות בעובדותיו של כתב האישום בנוסח שגובש במסגרת הסדר הטיעון, בו הודה, בסופו של יום.

22. ב"כ הנאשם הפנה לאמור בתסקיר שירות המבחן, לעניין נסיבותיו האישיות של הנאשם, כמו גם לעניין החרטה והצער שהביע הנאשם. ב"כ הנאשם הדגיש את הרקע הכלכלי הקשה ממנו בא הנאשם וטען כי התרשמותו של שירות המבחן מהנאשם הינה חיובית. ב"כ הנאשם הוסיף וציין, כי לאחר תקופת מעצר בית ממושכת, ניתנה בעניינו של הנאשם החלטה המתירה לו לצאת לעבודה, אך הדבר לא הסתייע והוא נותר תקופה ממושכת במעצר בית. הסנגור, בהתייחס לגילו הצעיר של הנאשם, טען כי הלה נכנס לגדר הקטגוריה של "בגירים צעירים", וכי לפיכך, גבוהים סיכוייו לשיקום.

23. בסיכומו של דבר, טען ב"כ הנאשם למתחם עונש הולם הנע בין 6 חודשי מאסר בפועל, שניתן וירוצו בעבודות שירות עד לשנת מאסר אחת בפועל. באשר לגזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם הנ"ל, טען הסנגור כי יש להשית על הנאשם עונש ברף הנמוך של המתחם הנ"ל. לחילופין, ביקש הסנגור, כי במידה שייקבע כי מתחם העונש ההולם אינו כולל בחובו עונש של מאסר בפועל שירוצה בעבודות שירות, אזי- נוכח סיכויי השיקום הגבוהים של הנאשם וגילו הצעיר, יסטה בית המשפט, לקולה, ממתחם העונש ההולם. הסנגור טען כי אין לגזור גזרה שווה לעניין הנאשם מהפסיקה שהגישה המאשימה, שכן לשיטתו, נסיבות העושה והמעשה בפסיקה הנ"ל שונות בתכלית מנסיבות העניין שבפנינו. לתמיכה בעמדתו העונשית, הגיש ב"כ הנאשם אסופת פסיקה (נ/2).

24. להלן דברי הנאשם בדיון בפניו: "אני מצטער. אני מצטער כעת בפני אבא שלנו שנמצא פה. זו פעם ראשונה ופעם אחרונה שמקרה כזה קורה. אם המתלונן היה כאן גם ממנו הייתי מבקש סליחה. סליחה גם מבית המשפט".

דיון והכרעה

25. תיקון מס' 113 מתווה את העיקרון המנחה כיום את ביהמ"ש בבואו לגזור דינו של נאשם, שהינו, לפי סעיף 40 ב לחוק העונשין, עיקרון ההלימה, לפיו צריך להתקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. יחס זה מבטא, למעשה, את עיקרון הגמול (ראו: ע.פ. 1523/10 פלוני נ' מדינת ישראל, 18/4/12). סעיף 40 ג' לחוק העונשין קובע, כי על ביהמ"ש לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, בהתאם לעיקרון המנחה הנ"ל. לשם כך, יתחשב ביהמ"ש בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הכלולות בסעיף 40 ט' לחוק העונשין.

26. על בית המשפט בשלב הראשון של יישום תיקון 113 לחוק העונשין, לבדוק האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים, שאז לקבוע מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד ולאחר מכן לגזור עונש נפרד לכל אירוע (בד בבד עם קביעה האם ירוצו העונשים בחופף או במצטבר) או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40"ג (ב) לחוק העונשין) (ראו: ע"פ 8641-12 מוחמד סעד נ' מ"י, ניתן ביום 5.8.13). אין חולק כי בתיק זה מהוות העבירות מושא כתב האישום אירוע אחד ביחס לשני הנאשמים ולפיכך ייקבע להלן בגין מתחם העונש ההולם.

27. הערך החברתי הנפגע כתוצאה ממעשי סחיטה באיומים הוא הערך של האוטונומיה של הפרט והרצון החופשי. ע"י עבירת הסחיטה באיומים נפגעות הזכות לביטחון אישי, הזכות לשלמות הגוף וזכות הקניין, כמו גם הזכות לכבוד. להמחשת חומרת עבירת הסחיטה באיומים בה הורשעו הנאשמים, ואשר בגינה קבע המחוקק עונש מירבי של 9 שנות מאסר, יפים דבריו הבאים של בית המשפט העליון בע"פ 1106/11 **מדינת ישראל נ' ואקנין** (29.6.2011), שם נאמר:

"חומרתו של העונש המירבי שקבע המחוקק, יש בה כדי להצביע על סלידתו העמוקה מהעבירה. בעוד שעבירת האיומים "סתם" הקבועה בסעיף 192 לחוק העונשין, קובעת עונש מירבי של שלוש שנות מאסר, הרי שאם מתלווה לאיומים פגיעה בקניינו או בגופו של אדם, מתייבב רף הענישה המקסימאלי על 7 או 9 שנות מאסר. מדינה דמוקרטית, החורטת על דגלה עקרונות של חופש וחירות, אינה יכולה לתת יד לגורם כלשהו אשר חפץ לעשות דין לעצמו, ולהשיג את מטרותיו תוך הפעלת אמצעי לחץ פסולים, ופגיעה בכבודו ובקניינו של האחר - ללא רשות. אין חולק איפוא על הקשר שבין האיסור המופיע בעבירה, לבין הזכויות המעוגנות בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו".

28. הנאשמים הורשעו, כאמור, אף בביצוע העבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות, ונאשם 2 הורשע, בנוסף, בביצוע עבירה של גרם נזק לרכוש במזיד, שהינה עבירת אלימות המגלמת בחובה פגיעה בזכות הקניין. בנקודה זו יצוין, כי הערך החברתי הנפגע כתוצאה מביצוע עבירת האלימות בה הורשעו, כאמור, המתלוננים, הינו - ביטחון המתלון וזכותו לשלמות גופו.

29. במסגרת בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, כאמור בסעיף 40ט לחוק העונשין, אציין בעניינו של נאשם 1, את חלקו הדומיננטי בהשמעת האיומים כלפי המתלון, אף כי נאשם זה היה הרבה פחות דומיננטי בתקיפת המתלון, כפי שעולה הן מעיון בעובדות כתב האישום המתוקן, והן מצפייה בדיסק 1/ט, המתעד את האירוע. ודוק, נאשם 2 החל, באופן פתאומי, בתקיפת המתלון, בדרך של מתן סטירות ואגרופים לפניו ובעיטה בו. לאחר מכן, המשיך נאשם 2 לחבוט במתלון בעודו שרוע על הרצפה, זאת לאחר שתפס אותו בצווארו מאחור והפילו לרצפה. זאת ועוד, נאשם 2 שב לתקוף את המתלון, אף לאחר שהנוכחים במקום הפרידו בין הנאשמים לבין המתלון. חלקו של נאשם 2 באירוע התקיפה היה דומיננטי יותר, ונאשם זה אף הורשע, כאמור, בעבירה נוספת של גרימת נזק לרכוש במזיד, זאת בהינתן הנזק שגרם לרכושו של המתלון. כאן יצוין, כי נאשם 2 זרע הרס בחנותו של המתלון, כפי שעולה בבירור מצפייה בדיסק 1/ט. נאשם 1 היה, כאמור, הרבה יותר פסיבי מנאשם 2, במהלך האירוע. יוטעם כי חלקו של נאשם 1 בתקיפת המתלון בא לידי ביטוי, בכך שנאשם 1 תפס בידי של המתלון, עת שנאשם 2 תפס את המתלון בצווארו מאחור, וכן בהמשך - באחיזת רגלי המתלון, עת שזה הותקף ברצפה ע"י נאשם 2. יוער כי מצפייה בדיסק 1/ט הגעתי לידי מסקנה שנאשם 1 נדקר, כפי הנראה, בכף ידו, מהעט בו אחז המתלון, כאמצעי התגוננות מפני תקיפתו על ידי הנאשמים.

30. לטובת הנאשמים, אציין, במסגרת בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כי עסקין באירוע שהתפתח באופן די ספונטאני, מבלי שקדם לו תכנון של ממש על ידי הנאשמים. הסיבה שהביאה את הנאשמים לביצוע העבירה נעוצה בעניין של מה בכך. ודוק, המניע לביצוע העבירות נבע מכך שהמתלון סירב לקבל חזרה מנאשם 1 את האוזניות שרכש מאת המתלון, ולהשיב לו את סכום הרכישה, שהינו סכום פעוט של 180 ₪.

הנזק שנגרם מביצוע העבירות בא לידי ביטוי בחבלות שנגרמו למתלון, כפי שעולה מעובדות כתב האישום המתוקן, ומעיון במסמכים הרפואיים שהגישה המאשימה (ט/4), כמו גם מעיון בתמונות של המתלון (ט/5). למרבה המזל, לא נגרמו למתלון חבלות רציניות בגופו, כתוצאה מתקיפתו על ידי הנאשמים, ובמיוחד על ידי נאשם 2.

לחובתו של נאשם 2 יש לזקוף, בנוסף, את הנזק הרכושי שגרם, כאמור, למתלון בחנות. לכל האמור לעיל יש להוסיף את הנזק הרגשי, אשר מטבע הדברים, נגרם למתלון, אשר הותקף בברוטאליות בחנותו, ובד בבד נסחט באיומים על ידי הנאשמים, שאיימו עליו בפגיעה בגופו, כל זאת על מנת להניע אותו להשיב לנאשם 1 סכום של 180 ₪. עוד יצוין, כי האירוע הופסק והנאשמים עזבו את החנות, זאת רק לאחר שאחד מהנוכחים בחנות נתן לנאשם 1 סכום של 200 ₪, לבקשת המתלון.

31. עבירת הסחיטה באיומים יכולה להתבצע באופנים שונים ולבוא לידי ביטוי בדרגות שונות של חומרה, ולפיכך נקבע בפסיקה מנעד רחב של ענישה בגין עבירה זו, זאת בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה. עם זאת, מן הראוי להדגיש כי "בבסיסה של כל סחיטה עומד הרצון להשיג מהאחר דבר אשר בנסיבות רגילות לא היה מוכן לתת" (ראו: ע"פ 1106/11 מדינת ישראל נ' ואקנין (29.6.11) פסקה 5). לאמור לעיל יש להוסיף, כי אך לעתים רחוקות אוזר קורבן עבירת הסחיטה אומץ, כפי שעשה המתלון, ופונה לעזרת רשויות החוק.

32. עוד אוסיף, לקולה, כי אין עסקין באירוע חמור וממושך של סחיטה כלפי המתלון, כי אם באירוע בלתי מתוכנן, שהסתיים תוך מספר דקות. לפיכך, ובתיתי את הדעת לנסיבות ביצוע העבירות שבפנינו, הנני בדעה כי אין מקום לראות את עבירת הסחיטה באיומים שביצעו הנאשמים כמצויה במדרג גבוה של חומרה, זאת ביחס למכלול עבירות הסחיטה באיומים.

33. בחינת מדיניות הענישה הנהוגה בגין העבירה של סחיטה באיומים מלמדת, כפי שעולה מאסופות הפסיקה שהגישו ב"כ הצדדים, כי הושתו על נאשמים שהורשעו בביצוע העבירה הנ"ל עונשי מאסר בפועל, החל מעונש של מאסר בפועל בדרך של עבודות שרות, כפי שעולה מהפסיקה שהגישה ההגנה (ראו, למשל, ת"פ 43978-08-11 מדינת ישראל נ' צנעני (19/12/11) ע"פ 2967/10 פנטו נ' מדינת ישראל (5.10.10)) וכלה בעונשי מאסר בפועל של ממש ואף לתקופות ממושכות, כפי שעולה מהפסיקה שהגישה המאשימה. כאן אציין, לדוגמא, כי בע"פ 4210/09 לירן נ' מדינת ישראל (25.11.09) הותר על כנו, עונש של 6 חודשי מאסר הפועל, חלקו (חודשיים) מאחורי סורג ובריק וחלקו בעבודות שרות, שהושת על אותה מערערת שהורשעה, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירה של סחיטה באיומים, אשר בוצעה על ידה כלפי עובדת, עמה עבדה במשרד הרווחה. המערערת הנ"ל סחטה באיומים את אותה עובדת, אשר העבירה אליה, כתוצאה מכך, סכומי כסף שונים בסך כולל של כ-124,000 ₪.

34. לאחר שבחנתי את הערכים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות ע"י נאשם 1, את נסיבות ביצוע העבירות, ביחס

אליו, וכן נתתי דעתי למדיניות הענישה הנהוגה, הגעתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם לגביו נע בין עונש של מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים, לרבות בדרך של עבודות שרות, עד למאסר בפועל לתקופה של 18 חודשים, בצד רכיבי ענישה נלווים. לאחר שבחנתי את הערכים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות ע"י נאשם 2, את נסיבות ביצוע העבירות, ביחס אליו, וכן נתתי דעתי למדיניות הענישה הנהוגה, הגעתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם לגביו נע בין עונש של מאסר בפועל לתקופה של 10 חודשים עד למאסר בפועל לתקופה של 30 חודשים, בצד רכיבי ענישה נלווים.

35. במסגרת הנסיבות, אשר אינן קשורות בביצוע העבירות, אציין לגבי נאשם 1 את הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, אשר חסכה, מעבר לזמנו היקר של בית המשפט, אף את העדת העדים ובמיוחד המתלונן, על כל הכרוך בכך. עוד אוסיף בנקודה זו, כי עברו הפלילי של נאשם 1 היה נקי, נכון למועד ביצוע העבירות. ודוק, לחובת נאשם 1 הרשעה מאוחרת אחת בלבד בגין עבירה של תקיפת בת זוג, אשר בוצעה ע"י הנאשם בשנת 2011, היינו כארבע שנים עובר לביצוע העבירות שבפנינו. עוד אוסיף בנקודה זו את תפקודו הנורמטיבי של נאשם 1 בתחום התעסוקתי ואת עזרתו לפרנסת משפחתו, כמו גם את העובדה ששירת שרות צבאי, כל זאת כפי שעולה מטיעוני סנגורו לעונש. לטובת נאשם 1, יש להוסיף ולציין את היותו עצור בגין תיק זה מאחורי סורג ובריש במשך 13 יום, ולאחר מכן את היותו נתון במעצר בית מלא במשך חודשיים, שאז הותר לו לצאת ממעצר הבית אך לצורכי עבודה. זאת ועוד, נאשם 1 הביע בפניי צער וחרטה על מעשיו, הצהיר שלמד לקח מהמקרה שבפנינו והבטיח לא לשוב על מעשיו, זאת אף אם תתעורר סיטואציה דומה, הקשורה בפגיעה בכבודו.

36. לאחר ששקלתי בעניינו של נאשם 1 את מכלול הנסיבות הנ"ל שאינן קשורות בביצוע העבירות, הנני בדעה כי מן הראוי להשית על נאשם 1 עונש, המצוי ברף התחתון של מתחם העונש ההולם שנקבע על ידי בעניינו, כאמור לעיל, היינו עונש של 6 חודשי מאסר בפועל, בדרך של עבודות שרות, זאת בצד עונש של מאסר מותנה ופיצוי לטובת המתלונן.

37. כאן אציין כי בעניינו של נאשם 2 החלטתי לחרוג, לקולה, ממתחם העונש ההולם, זאת משיקולי שיקום. המחוקק, במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, קבע בסעיף 40ד(א) כי ניתן לחרוג, לקולה, ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום, זאת כהאי לישנא:

"קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש] התשכ"ט-1969".

38. ומהתם להכא: במקרה שבפנינו הגעתי לכלל מסקנה, כי עניינו של נאשם 2 נמנה עם אותם מקרים בהם ראוי להעדיף את הפן השיקומי על פני שיקולי הענישה המחמירים ולחרוג, כאמור, לקולה, ממתחם העונש ההולם. בנקודה זו יפים דבריו הבאים של כב' השופט מלצר בהחלטתו ברע"פ 262/14 נאשף נ' מדינת ישראל (22.1.14): "במקרים שבהם נרתם הנאשם להליך שיקומי, או מראה נכונות כנה לעשות כן - עשויים שיקולי השיקום אף לגבור על שיקולי ההרתעה והגמול...".

39. ומן הכלל אל הפרט: מתסקירי שרות המבחן עולה נכונות של נאשם 2, שהינו בחור צעיר בן 24, להשתלב בהליך טיפולי במסגרת שרות המבחן. נאשם 2 ניחן, עפ"י התסקיר הראשון, במידת יכולת מסוימת של ביקורת עצמית. עוד עולה מהתסקיר הנ"ל כי נאשם 2 עשוי להפיק תועלת מהליך טיפולי ולרכוש במסגרתו כלים להתמודדות במצבים בהם הוא מאבד שליטה על התנהגותו, דבר שיוכל להפחית את מסוכנותו, המוערכת, כאמור, ברמה בינונית. התסקיר העדכני מלמד, כי התנהלותו של הנאשם בהליך הטיפול מותאמת לשלב בו מצוי ההליך, במסגרתו השתתף הנאשם בארבעה מפגשים של הקבוצה הטיפולית. מנחות הקבוצה הביעו את התרשמותן, כי לנאשם מוטיבציה לעבודה עצמית וכי הוא מגלה רצון לרכישת כלים להתמודדות יעילה במצבי לחץ. לאמור לעיל יש להוסיף כי ההליך המשפטי היווה גורם הרתעתי כלפי נאשם 2, המתפקד כשורה בתחום התעסוקתי ועברו נקי ללא רבב. שרות המבחן, בכליו המקצועיים, ממליץ לאפשר לנאשם, במסגרת של צו מבחן, להשלים את ההליך הטיפולי בו הוא נתון, זאת בצד רכיבי ענישה של מאסר בפועל בדרך של עבודות שרות, מאסר מותנה ופיצוי כספי למתלונן. בית המשפט העליון עמד בפסיקתו לא אחת על חשיבות תרומתו של שירות המבחן במקרים כגון דא, תוך שהוא נותן בהכרעתו משקל מהותי לתסקירי שרות המבחן ולהמלצות הגלומות בהם, ובכך נותן הוא במקרים המתאימים מעמד של בכורה לאלמנט השיקום (ראו: ע"פ 5713/10 יהושע אקרמן נ' מדינת ישראל(1.3.11)).

40. לדידי, מן הראוי לאמץ בתיק זה את המלצת שרות המבחן בעניינו של נאשם 2, קרי: להעדיף בעניינו את הפן השיקומי, ובד בבד לחרוג, לקולה, ממתחם העונש ההולם. יודגש כי עסקינן, כאמור, בבחור צעיר בעל נסיבות אישיות לא קלות שזו לו הסתבכותו הראשונה בפלילים, ואשר הודה בהזדמנות הראשונה בעובדות כתב האישום לאחר תיקונו, ואף הביע חרטה וצער על מעשיו, הן בפני שרות המבחן והן בדיון בפניי. לפיכך, ובהינתן השתלבותו של נאשם 2 בהליך הטיפולי, וכן נוכח הערכת שרות המבחן בדבר התועלת הטמונה באפיק הטיפולי עבורו, הגעתי לכלל מסקנה כי קיים במקרה שבפנינו סיכוי של ממש לשיקומו. לפיכך, אחרוג בעניינו של נאשם 2, כאמור, לקולה, ממתחם העונש ההולם תוך אימוץ המלצת שרות המבחן.

41. סיכומי של דבר, אני דנה כל אחד מהנאשמים, כדלקמן:

נאשם 1

למאסר בפועל לתקופה של שישה חודשים, אשר ירוצה על ידי נאשם 1 בדרך של עבודות שירות, כאמור בחוות דעת הממונה על עבודות השירות, היינו בעמותת "פתחון לבב" בכרמיאל.

נאשם 1 יתייצב ביום 4.5.17 בשעה 8:00 לצורך קליטה והצבה, בתאריך תחילת עבודות השירות, ביחידת עבודות שירות, מפקדת צפון, בכתובת דרך הציונות 14 טבריה.

נאשם 1 מוזהר בזה, לבקשת הממונה על עבודות שירות, כי עסקינן בתנאי העסקה קפדניים במסגרת עבודות השירות, וכי הפרת תנאים אלה, לרבות שתיית אלכוהול בזמן העבודה או הגעה בגילופין לעבודה, עלולה להוביל להפסקת עבודות השירות ולריצוי העונש במאסר של ממש.

למאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא כי נאשם 1 לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע ו/או עבירה לפי סעיף 428 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, ויורשע בגין אחת או יותר מהן.

למאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון לפי חוק העונשין, התשל"ז - 1977, ויורשע בגינה.

הנני מורה לנאשם 1 לפצות את המתלונן פיצוי בסכום של 5,000 ₪, אשר יופקד ע"י הנאשם עבור המתלונן בקופת ביהמ"ש, עד ליום 15.6.17.

נאשם 2

למאסר בפועל לתקופה של שישה חודשים, אשר ירוצה על ידי נאשם 2 בדרך של עבודות שירות, כאמור בחוות דעת הממונה על עבודות השירות, היינו במועצה הדתית כרמיאל.

נאשם 2 יתייצב ביום 27.4.17 בשעה 8:00 לצורך קליטה והצבה, בתאריך תחילת עבודות השירות, ביחידת עבודות שירות, מפקדת צפון, בכתובת דרך הציונות 14 טבריה.

נאשם 2 מוזהר בזה, לבקשת הממונה על עבודות שירות, כי עסקינן בתנאי העסקה קפדניים במסגרת עבודות השירות, וכי הפרת תנאים אלה, לרבות שתיית אלכוהול בזמן העבודה או הגעה בגילופין לעבודה, עלולה להוביל להפסקת עבודות השירות ולריצוי העונש במאסר של ממש.

למאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא כי נאשם 2 לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע ו/או עבירה לפי סעיף 428 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, ויורשע בגין אחת או יותר מהן.

למאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא כי נאשם 2 לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון לפי חוק העונשין, התשל"ז - 1977, ויורשע בגינה.

הנני מורה לנאשם 2 לפצות את המתלונן פיצוי בסכום של 7,000 ₪, אשר יופקד ע"י הנאשם עבור המתלונן בקופת ביהמ"ש, עד ליום 15.6.17.

הנני מורה על הטלת צו מבחן על נאשם 2 לתקופה של 12 חודשים, כאמור בתסקיר שרות המבחן, תחת פיקוח שירות המבחן. במסגרת צו המבחן ימשיך נאשם 2 בהליך הטיפול בו שולב, כאמור לעיל. נאשם 2 מוזהר בזה, כי במידה שלא יעמוד בתנאי צו המבחן או יבצע עבירה נוספת בתקופת הצו והצו

יפקע, אזי יהא צפוי לגזירת דינו מחדש, לחומרה.

המאשימה תמציא תוך 7 ימים את פרטי המתלונן בכתב במזכירות בית המשפט ותמציא העתק מגזר הדין לידיו.

המזכירות תמציא את גזר הדין לשרות המבחן ולממונה על עבודות שירות.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ג ניסן, תשע"ז, 19/4/17, במעמד ב"כ הצדדים והנאשמים.

רונית בש , שופטת